

Dvojciferná recesia zažehnaná

Autori: Martin Pažický, Branislav Žúdel

Slovenská ekonomika po uvoľnení opatrení v treťom kvartáli výrazne ožila, aj keď za výkonom spred roka ešte zaostáva. Rast HDP predbehol prognózy a vytvoril si rezervu pre zvoľnenie dynamiky koncom roku v dôsledku druhej vlny pandémie.



Oživenie aktivity v treťom kvartáli prekonal očakávania

- HDP Slovenska po prepade v prvom polroku stúplo po uvoľnení obmedzení v treťom kvartáli o výrazných 11,7 %. Za výkonom spred roka ekonomika zaostáva o vyše 2 %. Oživenie potiahol domáci, ale aj zahraničný dopyt. Výber DPH dosiahol už v treťom kvartáli medziročne pozitívne hodnoty. Spolu so zotavením maloobchodu to signalizuje rýchlejšie zotavenie spotreby domácností.
- Napriek solídnej domácej spotrebe import tovarov podľa mesačných údajov zaostal za prognózou. Jedným z dôvodov bola nižšia mobilita a teda aj nižší dovoz palív. Vývoz tovarov naopak prognózu naplnil najmä vďaka produkcii automobiliek. To viedlo k otvoreniu nožníc obchodnej bilancie a k vyššiemu príspevku čistého exportu k tvorbe HDP.



Dvojciferná a dlhá recesia nehrozí

- Reštart slovenskej ekonomiky bol nadpriemerný aj z medzinárodného hľadiska. Za minulým rokom ekonomika zaostala len o niečo vyše 2 %, čo je po Litve a Poľsku tretí najlepší výsledok v EÚ. Septembrová prognóza IFP počítala s výraznejším zaostávaním o 5,8 %, čo je úroveň dosiahnutá českou ekonomikou. K celoročnému výkonu si tak slovenská ekonomika vďaka vyššiemu výkonu v treťom kvartáli nadbehla oproti prognóze o 1%.

- Riziká dlhotrvajúcej globálnej recesie sa nenaplnili. Tretí kvartál ukázal, že ekonomiky sa dokážu aj po tvrdom lockdowne relatívne rýchlo spamätať. Ekonomika eurozóny si pripísala dvojciferný rast a aj zamestnanosť stúpila o takmer 1%. To je v ostrom kontraste s dlho pretrvávajúcou recesiou a masívnym nárastom nezamestnanosti počas globálnej finančnej krízy.



Spotreba domácností je počas druhej vlny stabilnejšia

- Tržby slovenských obchodníkov sa v minulom týždni po výpadkoch z konca októbra a začiatku novembra vrátili na vyššie úrovne. Tento vývoj ide ruka v ruke s rastom mobility obyvateľstva, ktorá je aktuálne asi 10 % pod úrovňou z februára. Spotreba domácností tak zostáva aj počas druhej vlny relatívne stabilná. Rozdiely oproti iným sektorom sú však výrazné. Tržby ubytovacích zariadení sú pod najväčším tlakom a dosahujú menej než 20 % predkrízovej úrovne. Reštaurácie sa síce odrazili od dna a mierne stúpajú, no stále sú len polovičné oproti septembru.



Priemyselná aktivita pokračuje v oživení

- Údaje o rastúcej spotrebe elektriny zatiaľ naznačujú pokračovanie zotavovania priemyselnej aktivity aj počas druhej vlny. Väčšina odvetví sa už v septembri dostala blízko úrovniám z minulého roku, čo je v porovnaní s medzinárodnými partnermi dynamickejší návrat do normálu. Darilo sa najmä kovom a automobilom. Naopak, najviac zatiaľ zaostávala výroba textilu a odevov (-25 % medziročne). Ďalší výkon slovenského priemyslu bude závisieť od vývoja globálneho dopytu. Ten môže v ďalších týždňoch zvoľniť, keďže druhá vlna pandémie pokračuje a obmedzenia sa najmä v EÚ sprísňujú.



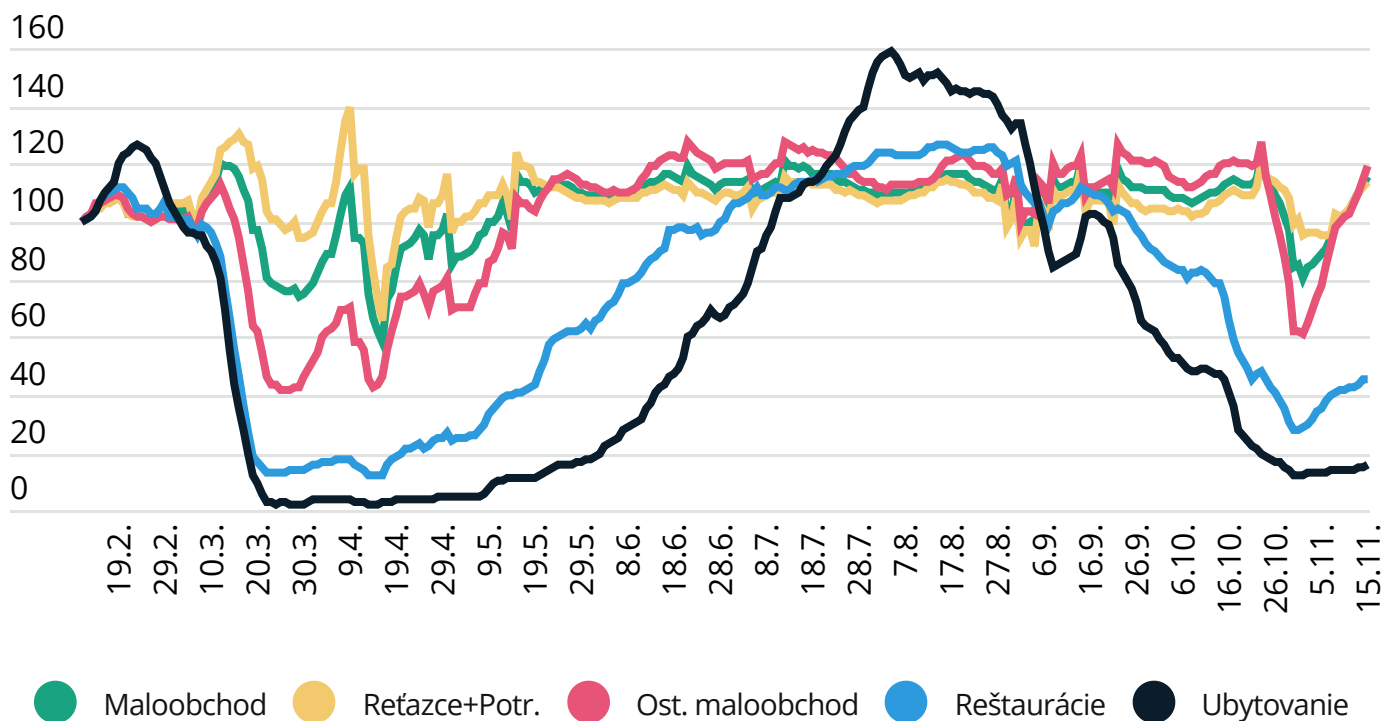
Trh práce sa do septembra stabilizoval, no pravdepodobne oslabí

- Rýchle ukazovatele slovenského trhu práce naznačujú v posledných týždňoch zvýšenie prítoku uchádzačov o zamestnanie do evidencie. Počas tretieho kvartála sa trh práce stabilizoval a domáca zamestnanosť zmiernila medziročný pokles o 0,1 p.b. na -2,5 %. V októbri a novembri sa však so sprísnením opatrení opäť zvýšil záujem o internetové vyhľadávania úradov práce a mesačný prítok do evidencie by tak mohol presiahnuť 25 tisíc osôb.

- V súlade s údajmi z eKasy predpokladáme, že najviac zasiahnuté sú odvetvia služieb: ubytovanie, reštaurácie, a pod. V porovnaní s minulým rokom ide o nárast prítoku o približne 5 tisíc osôb, čo nepredstavuje výraznejšie riziko pre celkovú nezamestnanosť.
- Rýchlejšie zotavenie ekonomiky podporilo aj trh práce, ktorý je v porovnaní s globálnou finančnou krízou odolnejší. Miera nezamestnanosti sa po jarnom náraste v dôsledku uvoľnení opatrení stabilizovala okolo úrovne 7 %. Hrozba dvojcifernej úrovne nezamestnanosti, ktorú Slovensko zažilo v rokoch 2009 až 2015, je tak nateraz málo pravdepodobná.

GRAFY

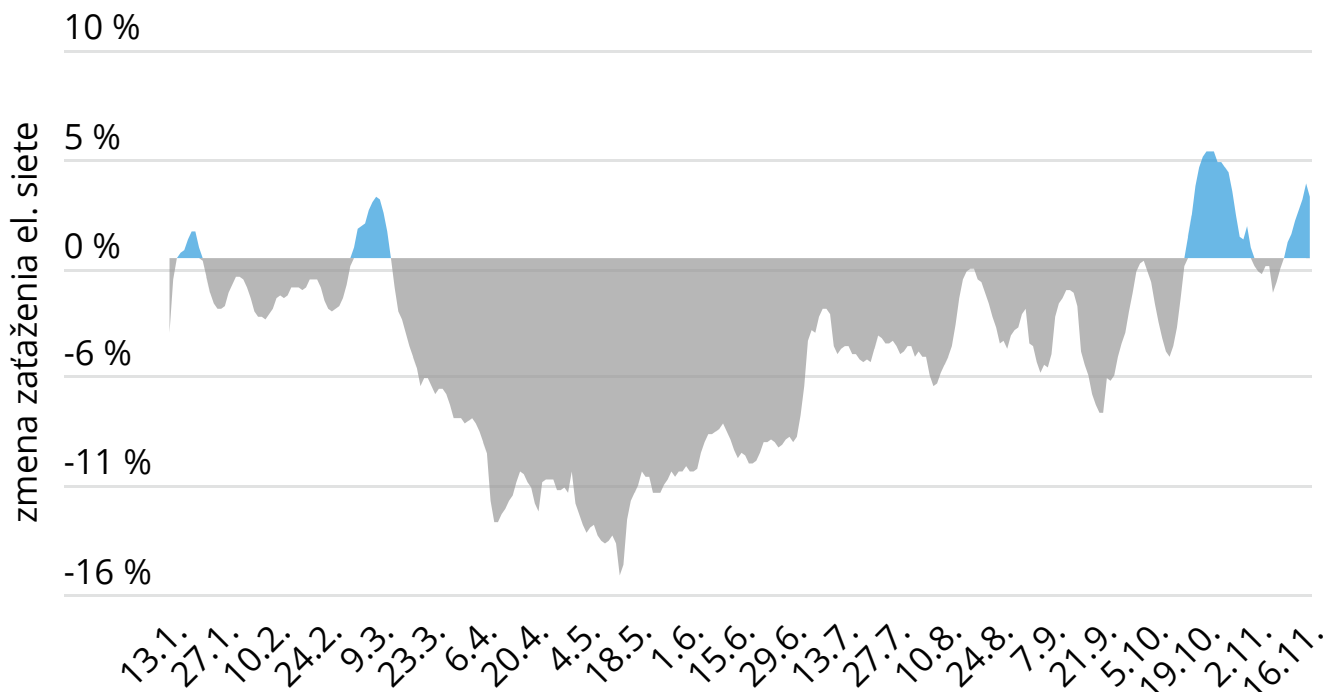
Tržby eKasy podľa sektorov, rok 2020 (index, 11.2. = 100)



[Download data](#)

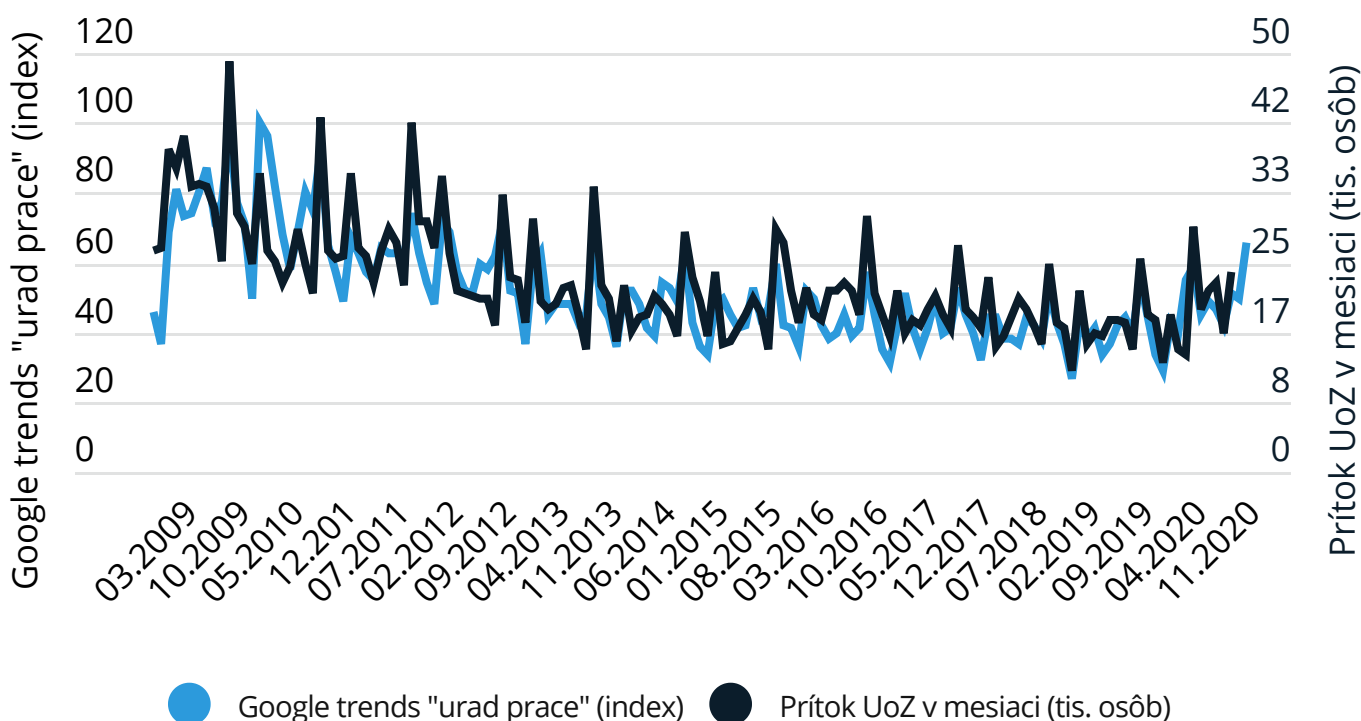
Zdroj: eKasy, IFP

Spotreba elektriny na Slovensku v 2020 (% zmena oproti 2019)

[Download data](#)

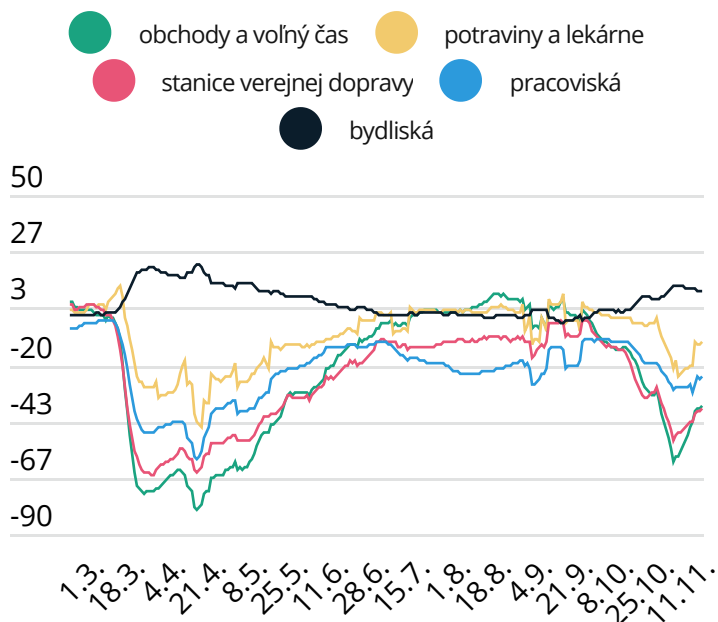
Zdroj: dae, IFP

Vyhľadávanie pojmu „urad prace“ na Google a prítok do nezamestnanosti

[Download data](#)

Zdroj: Google, ÚPSVaR, IFP

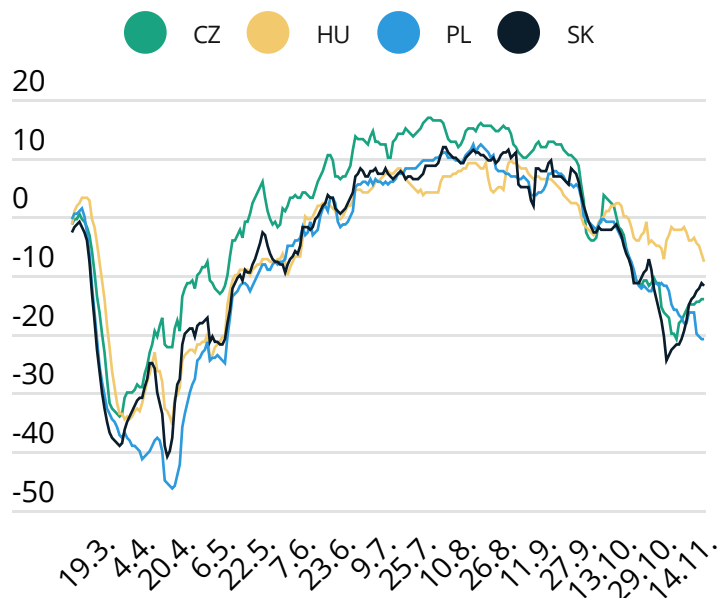
Mobilita obyvateľstva na Slovensku podľa Google v 2020 (index oproti feb.)



Download data

Zdroj: Google Mobility, IFP

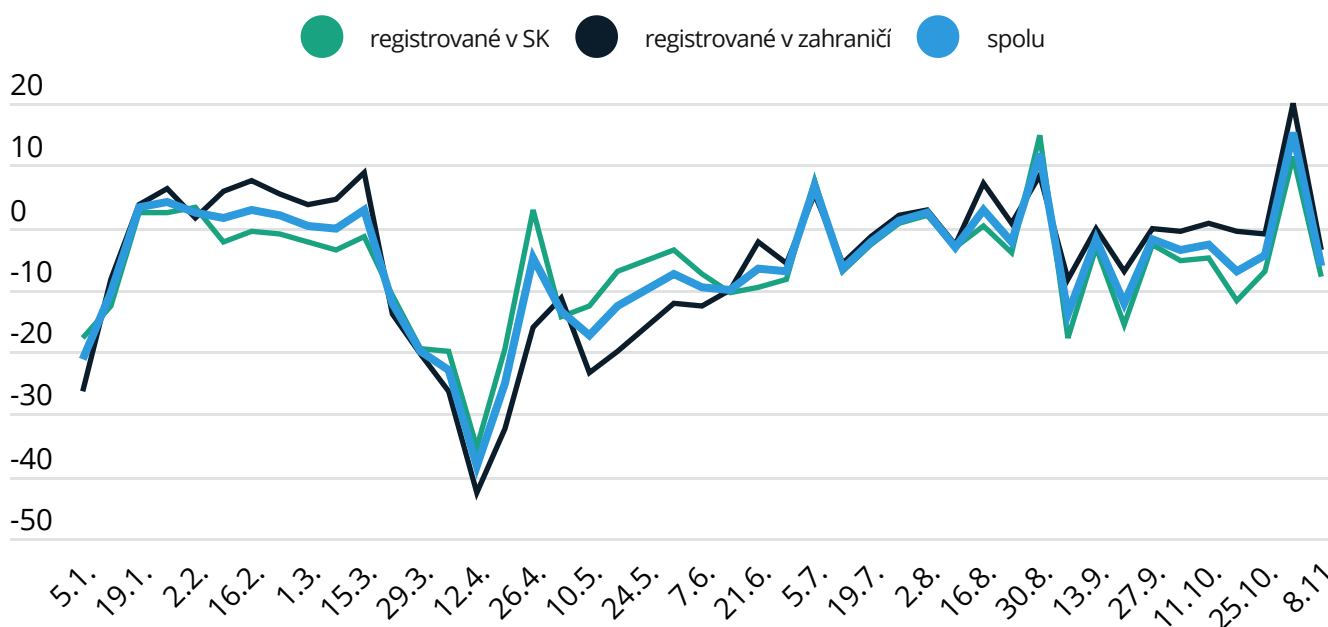
Mobilita mimo bydliska podľa FB (% zmena oproti feb., 7-dňový priemer)



Download data

Zdroj: Facebook, IFP

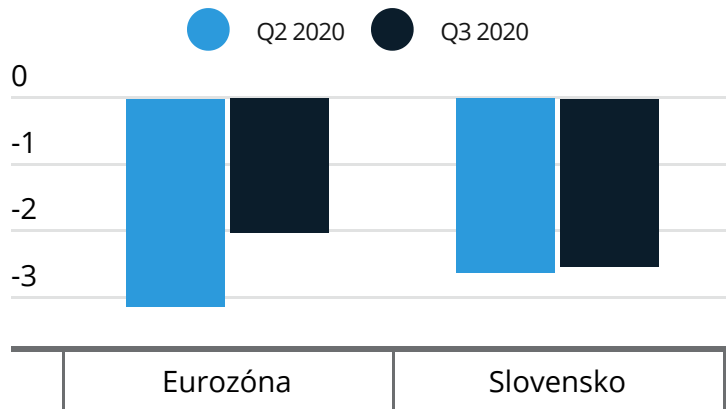
Počet najazdených km nákladnej dopravy (% zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roku)



Download data

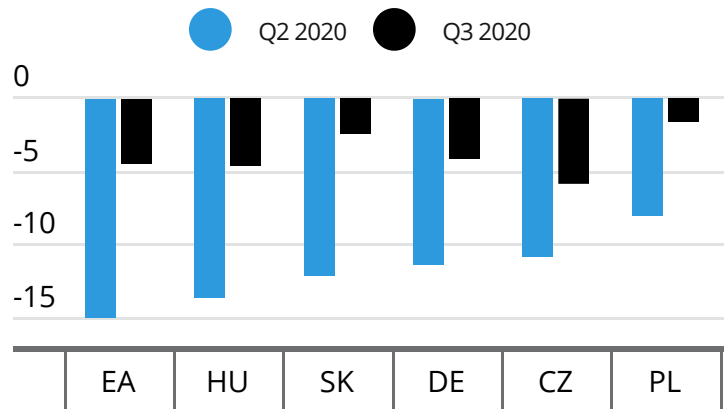
Zdroj: Skytoll, IFP

Medziročný rast zamestnanosti (ESA v %)


[Download data](#)

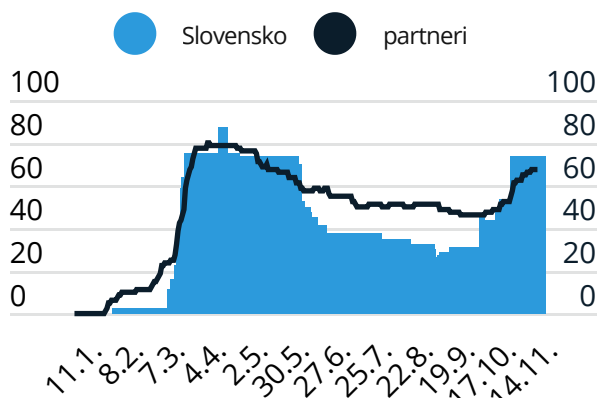
Zdroj: Eurostat, IFP

Medziročný rast HDP (v %)


[Download data](#)

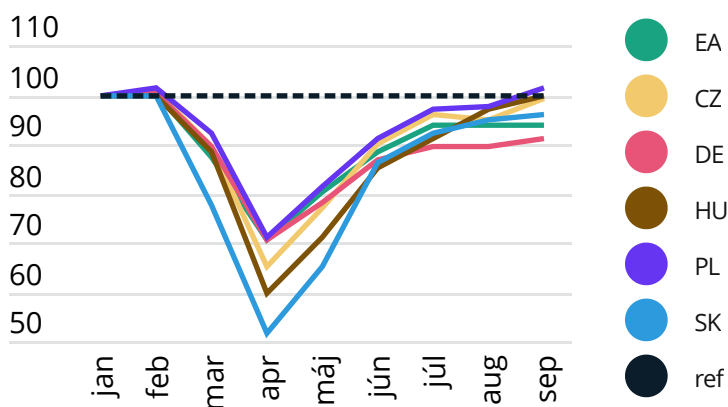
Zdroj: Eurostat, IFP

Index striktnosti opatrení na Slovensku a u obchodných partnerov Slovenska*


[Download data](#)

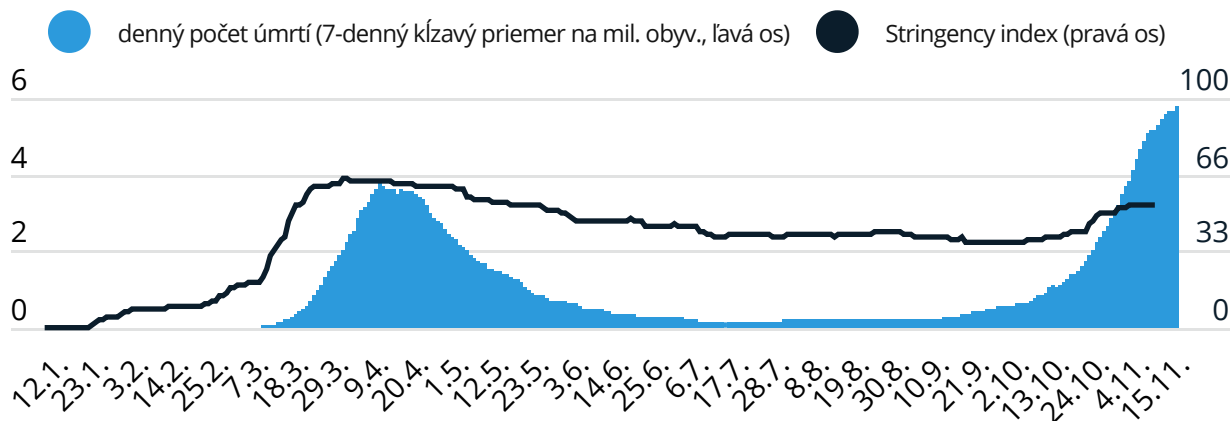
Zdroj: IFP, Oxford Stringency Index

Vývoj priemyselnej výroby (100 = jan 2020)


[Download data](#)

Zdroj: IFP, Eurostat

Šírenie nákazy a prísnosť opatrení u obchodných partnerov Slovenska*


[Download data](#)

Zdroj: IFP, WHO, Oxford Stringency

*indexy sú skonštruované ako vážený priemer obchodných partnerov Slovenska (DE, CZ, PL, FR, HU, AT, UK, IT, US, ES, CN, NL, PT, FI), prídelené váhy sú exportné váhy Slovenska do príslušných krajín

